

Til: Kulturdepartementet
Fra: Kulturforbundet i Delta
Dato: 30. april 2020

Kulturforbundet i Delta er en partipolitisk uavhengig yrkesorganisasjon i Delta, tilsluttet YS. Kulturforbundet består av over 1300 medlemmer i privat og offentlig sektor. Våre medlemmer er kulturarbeideren som jobber i kulturinstitusjoner som bibliotek, kulturskole, museum, kulturhus, kino, kulturadministrasjon, samt kultur- og utdanningsinstitusjoner.

Museene har et vesentlig samfunnsansvar. Nå er museene satt i en situasjon som medfører at mulighetene til å gjennomføre det viktige samfunnsansvaret er i ferd med å smuldre opp, noe som vil være til skade for samfunnet. Dette må vi unngå gjennom felles innsats fra myndighetene og museene. Kulturforbundet i Delta ber om tiltak som bidrar til å opprettholde museenes samfunnsoppdraget.

Museenes samfunnsrolle ble i 2007 utformet av Den internasjonale museumsorganisasjonen ICOM som:

«Et museum er en permanent institusjon, ikke basert på profitt, som skal tjene samfunnet og dets utvikling og være åpent for publikum; som samler inn, bevarer/konserverer, forsker i, formidler og stiller ut materiell og immateriell (kultur)arv om menneskene og deres omgivelser i studie-, utdannings- og underholdningsøyemed.» (St.meld.nr. 49 (2008-2009) Fremtidas Museum)

I St.meld. 8 (2018-2019) Kulturens kraft påpekes det under målsettingen “Ta vare på og formidle kulturarv”:

«Det er ei viktig oppgave å verne om den mangfaldige kulturarven vår, vekke interesse for og formidle kunnskap om kulturarven blant folk og gjøre han tilgjengeleg for framtidige generasjonar. Både immateriell og materiell kulturarv er kjelde til identitet og kunnskap med forankring i historia og utgjør mykje av grunnlaget for samfunnsutviklinga. Tradisjonar og gjenstandar er sårbare kjelde grunnlag som må takast vare på og vernast. Tilgang på dokumenterbar informasjon og autentiske gjenstandar har innverknad på danninga til kvar enkelt, den offentlege samtalen og forståinga av kultur og samfunn. I eit globalt kultur mangfaldsperspektiv blir det tydeleg at styresmaktene har eit ansvar for å føre vidare og utvikle Noregs felles kulturarv som ein del av det globale kultur mangfaldet.»

Politikere har stilt krav om at museer skal ha egeninntekt. Stortingsmeldingen “Kulturens kraft” gir uttrykk for at det ikke kan forventes økning i offentlige midler på grunn av samfunnets allerede høye utgifter i kombinasjon med reduserte inntekter. Museene har i de siste årene jobbet hardt for å øke sine egeninntekter.

En stor del av egeninntektene for flere museer har kommet fra turistmarkedet. Størstedelen av egeninntektene kommer i sommersesongen. Nå ser vi at hele turistsesongen er i ferd med å bli borte, noe som medfører at inntektene fra dette segmentet faller bort. Dette er meget

alvorlig og vil gå utover samfunnsoppdraget, hvis de tapte inntekter ikke blir kompensert. Et tap som vil gi et «fattigere» samfunn.

[Koronapandemien synligjør nå den sårbarhet som er i kulturbransjens finansieringsmodell.](#)

Det er museene som har levert best på regjeringens krav om høy egeninntekt, som svekkes mest. Museer med lav egeninntekt og lav aktivitet rammes i liten grad, og kan i større grad opprette sin aktivitet og bemanning.

Krisen vi er inne i nå blir ikke løst når myndighetenes tiltak etterhvert løsnes opp slik at museer igjen kan åpne dørene for publikum innenfor smittevernsbegrensinger. Museenes økonomi vil bli rammet langsiktig. Reiselivsnæringenes krise er også en krise for flertallet av norske museer. En økning i antallet nordmenn som ferierer i Norge, vil dessverre ikke kunne kompensere for det økonomiske tapet som den internasjonale turistvirksomheten gir av inntekter.

Museets formål er, som vist i innledningen, “skal tjene samfunnet og dets utvikling og være åpent for publikum”. Overskudd og inntjening er ikke museenes formål. All inntekt, både fra det offentlige og egeninntekt, går uavgjort til å finansiere det samfunnsoppdraget som museene er pålagt.

Konsekvensene av koronapandemien er permitterte ansatte, noe som er en følgekonsekvens av tap av egeninntekt. Eksempelvis måtte [KODE Kunstmuseer og komponisthjem i Bergen måtte allerede 20.mars permittere 38 av sine 71 ansatte.](#) I dag er det om lag 320 permitterte museumsansatte ifølge forskerforum.

Oppfatningen i dag er at når samfunnet igjen begynner å fungere, så vil enkeltmennesket og samfunnets behov være å oppleve kultur. Med den situasjon som vi nå har, tvinges kulturinstitusjoner til å permittere sine ansatte. Uten ansatte er det ingen til å ivareta samarbeidene museene har med barnehager, skoler, universiteter, sykehus, sykehjem og fengsler. Dette går også utover Den kulturelle skolesekken, og -spaserstokken, og viktige samarbeid med frivillige organisasjoner som Røde Kors og Kirkens Bymisjon.

Konsekvensene av permitterte ansatte er at det ikke er noen til å forske, forvalte eller formidle. Arbeidsoppgaver som å jobbe med outreach, inkluderingsarbeid, og arrangere et digitalt tilbud for våre medborgere i en krisetilstand, faller bort.

Krisepakken som ble lagt frem av Kulturdepartementet 28. mars 2018 inkluderer ikke museene. Det er en svakhet som må rettes opp.

Kulturforbundet i Delta oppfordrer Kulturdepartementet til å prioritere økonomiske midler som gjør museene i stand til å opprettholde arbeidet, formidling og ikke minst samfunnsoppdrag gjennom koronapandemien, og som bidrar til fremtidsrettet arbeid og tiltak som digitalisering og innovasjon, og som setter museene i stand til å levere til samfunnet etter pandemien.

Kulturforbundet i Delta ber om følgende tiltak:

- tiltakspakke for digitalt initiativ og innovasjon
- kompensasjon for bortfall av egeninntekter
- sikkerhet for at tildelte midler til prosjekt og lignende ikke bortfaller
- tiltakspakke for avlyste og utsatte utstillinger

Med vennlig hilsen

Benedicte Marie Bjørke
Forbundsleder